

1.

A Mezőberényi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat és a Mezőberényi Szlovákok Szervezetének beszámolója a 2025. évi munkáról

A Mezőberényi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat és a Mezőberényi Szlovákok Szervezetének célja, hogy ösztönözze a Mezőberényben élő szlovákságát:

- azonosságtudatának megtartására,
- anyanyelvének tanulására, használatára,
- segítse kultúrájának megőrzését, fellendítését,
- megőrizze és átadja hagyományait az utóknak,
- a nemzetiségi valláskultúra értékeinek feltárása és megőrzése,
- elősegítse a Mezőberényi szlovákság történelmének, társadalmi helyzetének, fejlődésének tudományos kutatását.

Fontosnak tartjuk, hogy:

- a véleményünkkel, ötleteinkkel és cselekvő közreműködésünkkel tovább ápoljuk Mezőberény nemzetiségi kultúráját.
- Mezőberény minden korosztálya számára tartalommal megtölteni a nemzetiségi hagyományörző programokat, ezáltal is erősíteni a közösségi összetartozást,
- Fentartsuk a meglévő jó kapcsolatunkat a II. kerületi Evangélikus Egyházközséggel,
- A Nefelejcs óvoda csoportjait, tudjuk segíteni programjuk szerint, közös rendezvények szervezésével.
- Mezőberényben és más városokban élő nemzetiségekkel tovább építjük a jó együttműködést.
- Ápoljuk az anyaországi kapcsolatokat.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

Mezőberény város lakosaiból a Szlovák névjegyzékbe 145 fő a jelenlegi regisztrált. Szlovák Nemzetiségi Önkormányzati választás eredménye alapján, 5 fő képviselő alkotja a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatot. 2024. június 9-i szlovák nemzetiségi választáson, a helyi jelölteket a három országos szervezet jelölte és megtörtént az 5 fő képviselő megválasztása, Borgula György elnök, Mertz Judit elnökhelyettes, Bartó Andrásné, Prekopa Julianna, Drenyovszki Györgyné képviselők személyében.

Az önkormányzat a jogszabályi keretek között törvényesen működik. Költségvetésük két féle támogatásból tevődik össze, működési támogatásból és feladatalapú támogatásból.

Szlovák Szószóló: 2026. április 12-én az Országos Szlovák Önkormányzat listájára szavaztak a névjegyzékben szereplő nemzetiségi választópolgárok. (37 fő) Első helyen Paulik Antal eddigi szlovák szószóló volt megjelölve. A szavazatok alapján továbbra is Paulik Antal a magyarországi szlovákok szószólója a Parlamentben, gratuláltunk és további sikeres munkát kívántunk megválasztása alkalmából.

Mezőberényi Szlovákok Szervezete

A Mezőberényi Szlovákok Szervezete az 5 tagú vezetőséggel dolgozik, Borgula Györgyné elnök, Cservenák János elnökhelyettes, Fazekas Endréné, Prekopa Julianna, Mertz Judit tagokkal.

A szervezet Szlovák Pávákőre aktívan részt vesz, a város rendezvényein. Szívesen fogadják a környék településeinek meghívását, ahol mezőberényi szlovák gyűjtésű népdalokat adnak elő szlovák anyanyelven, citera kísérettel. A Pávákör 2025. évben 55 éves jubileumát ünnepelte. Sajnos a Pávákör létszáma csökken, a fiatalabb generációt pedig nehéz motiválni.

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat és a Mezőberényi Szlovákok Szervezete egymást kiegészítve közösen szervezi programjait, vesznek részt rendezvényeken, eseményeken. Munkájuk során kölcsönösen együttműködésre törekednek, hiszen a céljuk is közös.

Az utolsó Szlovák **Ulicskás ház** megvásárlásával a Madarász utca 21. szám alatti helyi védettség alatt álló ingatlan felújítása folyamatos. Bihari Ádám Okleveles Környezet Tudatos Népi Építésmérnök a kivitelező cég szakmai vezetője. A IV. szakasz felújítására ismét egyedi támogatási kérelmet nyújtottunk be és vissza nem térítendő támogatásban részesültünk, így folytatjuk a felújítást a befejezés érdekében. Teleki László Alapítvány a Népi Építészeti programban támogatásban részesítette a pályázatot, meghatározott felújítási munkákat támogatva. A tájház teljes felújítását és átadását 2026 október 10-re tervezzük, amikor az épület 150 éves fennállását ünnepelhetjük. Jelenleg a Pajta közösségítér építése folyik, a főépületen az utolsó simításokat végzik. A szervezetből 2 fő, Borgula Györgyné és Mertz Judit elvégezte a Tájház vezetők képzését, a gyakorlati oktatás a Szentendrei Skanzenben történt. Jelenleg is képzésen veszünk részt, hogy szakmailag is megalapozott legyen a Mezőberényi Tájház leendő működése.

Tevékenységünk hatékonyabb elérését, pályázati projektek segítették. NEMZ-BER-25 beruházási pályázatunk lehetőséget adott 2025 évben a hatékony energetikai korszerűsítésre a 12 darab napelem került felszerelésre és további klíma felszerelése is megtörtént a közösségi házban. Jelenleg már tapasztaljuk a napelem energia termelését és lényegesen kevesebb a villanyszámla.

Fontosnak tartjuk a nyelv megőrzését, ezért 5 alkalommal nyelvtanfolyamot szerveztünk, szlovák nyelvet oktató tanárnő segítségével.

VIII. alkalommal szerveztünk Szlovák nyelvi-, népismereti-, és zenei tábort iskolás gyermekek részére, mely nagyon népszerű (28 fő) volt és eredményt mutató.

Kapcsolataink és Értékeink:

-Kolárovi (Gúta) civil kapcsolatoknak köszönhetően a Szlovák Kultúra Baráti Körével a leghatékonyabb az együttműködés az elmúlt időszakban.

-Az Országos Szlovák vezetőkkel jó kapcsolatot ápolunk, évi nagy rendezvényeinket látogatják (OSZÖ, ZVEZ, UNIA) és pályázati lehetőséget biztosítanak programjainkra.

-Ifjúsággal a kapcsolatunk (középiskolások) a közösségi szolgálat önkéntes munka területén mutatkozik meg. Örömmel vállaltuk a fiatalok jelentkezését a közösségi munkára. (rendezvények, tábor)

-A Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola diákjait több alkalommal fogadtuk a Szlovák Községi Házban, játékos foglalkozásokra és gasztronómiai bemutatóra.(Iekváros papucssütés)

- Mezőberényi Általános Iskola diákjai is ellátogattak a szlovák házba, ismerkedtek a szervezet munkájával.

-A Nefelejcs óvoda gyermekeivel közös programokat szervezünk a hagyományörzés területén. (haluskafőzés, ballagás, mikulás nap, mézeskalácssütés, adventi közös műsor)

- II. Kertületi Evangélikus Egyházzal a vallás kultúrához és hitéhez kapcsolódó értékeket ápoljuk és tartjuk meg. Rendszeresen végezzük a Tót temető sír kertjének takarítását és gondozását.(Koszorúzás a templom kertben, Passió felolvasás húsvétkor, Szeretetvendégségeken részvétel)

-A Városi Önkormányzattal több rendezvényt valósítottunk meg, mely az együttműködés jó példája volt egész évben. (Újév köszöntő a Kossuth téren, töltöttkáposzta fesztivál, értéktári munka)

-Német Nemzetiségi Önkormányzattal partneri együttműködés a nemzetiségi rendezvények szervezésében.

- További együttműködő partnereink intézmények, civil szervezetek és vállalkozók, akik segítik a nemzetiségi munkát: többek között OPSKMM, Nagycsaládosok Mezőberényi Egyesülete, Csaba Berényi Gépgyártó Kft, Famíliatészta Kft, Kis Kofa piac gyermeknap
- Békés Vármegyei Önkormányzat "Jövők Békés Vármegye" című projekt keretében, Ifjúsági, időügyi -és közösségi szemléletformálás munkacsoportban dolgozunk a projekt megvalósítása érdekében az együttműködési megállapodás aláírásra került.
- Békés járási projektkonzorciumi tagjai vagyunk a TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BS1-2025-00003 azonosítószámú, „Helyi humán fejlesztések a Békési járásban” című projektben. Mezőberényi rendezvényeket támogat.
- Civil Szolgáltató Központtal Békéscsabán a Vármegyében működő civilszervezetek hatékony együttműködése érdekében dolgozunk.
- Békéscsabai Szlovák ház – Alföldi Regionális Központ programjain és tájékoztató megbeszéléseken veszünk részt rendszeresen.
- Tájházzövetség által szervezett konferencia Mezőberényben került megrendezésre. Előadásokat halottunk a népiépítészet fontosságáról és bemutatásra került a felújítás alatt álló Mezőberényi Ulicskás ház.

Megmutatjuk magunkat, rendezvényeink, programjaink:

- Talentum Református Óvoda városi rendezvényén gasztronómiai kóstolóval a Húsvéti ünnep jegyében. Rendezvényeiket rendszeresen látogatjuk mesemondó versenyen felkérés zsűri tagjának, jubileumi rendezvényük vendégei voltunk.
- Nefelejcs óvoda közös rendezvényei haluskafőzés, mézeskalácssütés, ballagás és közös adventi műsor.
- Evangélikus iskola rendezvényeire is rendszeresen meghívást kapunk.(versmondó verseny)
- Kacagó Liget családi rendezvény a Nagycsaládos Egyesülettel.
- Múzeumok éjszakája, szalonnasütés.
- Kálmán Fürdő szabadidős programjait támogattuk, népi játékok hirdetésével az érdeklődő vendégeknek.
- Városi majális a Ligetben – májusfaállítás régi hagyomány szerint.
- Szabó Antal- Antalné emlékére kórustalálkozó szervezése együttműködés keretében.
- Szent István napi felvonulás augusztus 20-án.
- Kereki találkozó szervezése, baráti találkozó.
- Kocsonyafőzés, bográcsos party és szalonnasütés a Szlovák Közösségi Ház udvarán.
- Városi Adventi gyertyagyújtás szervezése a három Történelmi Egyház négy gyülekezetével közösen.
- Szlovák Nemzetiségi Napok kulturális, egyházi és gyermek programokkal.
- Péter- Pál napi rendezvény, Mikulás ebéd a piaccsarnokban a városlakók részére.

Regionális szlovák partner szervezetek közös programjai:

- Csabaszabadi Almanapok
- Szarvas Tájház jubileumi ünnepség
- Békéscsaba Szlovák szeniorok gasztronómiai rendezvénye
- Nógrád Vármegyei Fesztivál Bánkon – gasztronómiai bemutató (alföldi gulyásleves főzés)
- Békés szlovák rendezvény
- Vanyarc Sztrapacska fesztivál- Alföldi haluska készítésének bemutatása.

Gazdálkodás

A Nemzetiségi Önkormányzat központi költségvetésből és feladatalapú támogatásból működik. Egyedi támogatásban részesült a Tájház felújítás 4. szakaszához.

A szervezet bevétele tagdíjból és az adó 1 % áll illetve Miniszterelnökségi, nemzetiségi, megyei, helyi és egyéb országos pályázatokból származik. A beadott pályázataink pozitív

elbírálásában részesültek, így működésünk és rendezvényeink színvonalasan valósulhattak meg.

Mezőberényi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat és a Mezőberényi Szlovákok Szervezete köszönetét fejezi ki Mezőberény Város Önkormányzatának a pályázati önrő biztosításáért, melyet határidőre a Nemzetiségi Önkormányzat visszafizetett. Köszönet az együttműködő partnereknek, intézményeknek, vállalkozóknak és minden támogatónak az elmúlt évben kifejtett támogatásukért, és hogy segítették a szlovák nemzetiségi szervezetek munkáját.

Tisztelt Képviselő Testület fotó dokumentáció helyett ajánlom figyelmükbe a városháza aulájában készített „Így látjuk szlovák hagyományainkat” Mezőberényben fotó kiállítás megtekintését.

Tisztelt Képviselő Testület kérjük, a tájékoztatókat elfogadni szíveskedjenek.

Mezőberény, 2026. május 11.

Borgula György
Borgula György
SZNÖ elnök

Borgula György
Borgula György
MBSZSZ elnök

